

OBRTNI VESTNIK

Strokovni list za povzdigo in napredek obrtništva dravske banovine

»OBRTNI VESTNIK« Izhaja vsakega 1. in 15. v mesecu in stane: celoletno Din 40.— polletno Din 20.— posamezna številka Din 1.—	GLASILO OKROŽNIH ODBOROV, OBRTNIH ZDRUŽENJ IN OBRTNIH DRUŠTEV DRAVSKE BANOVINE Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 9.	Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Ponatiski dovoljeni le z navedbo vira. Številka pri poštni hranilnici, podružnici v Ljubljani 10.860.
---	--	---

XVII. letnik.

V LJUBLJANI, dne 15. marca 1934.

Štev. 6.

Vlada za naše obrtništvo

Pri razpravi o proračunu ministrstva za trgovino in industrijo je več naših poslancev nastopilo energično v obrambo našega malega obrtnika, ki ga bremena danes pritiskajo bolj kakor kdajkoli prej.

Kot prvi se je narodni poslanec Ivan Lončar dotaknil v svojem govoru aktualnega problema propadanja čevljar-ske obrti in med drugim izjavil:

Že lansko leto sem v razpravi o proračunu ministrstva za trgovino in industrijo opozarjal na težko stanje, ki je nastalo v naši čevljarški obrti in industriji po ustanovitvi tovarne čevljev Baťa v naši državi. Letos je postalo stanje te panoge našega gospodarstva naravnost obupno. V preteklem letu je Baťa podvojil število svojih podružnic in v svoji tovarni v Borovem brezobzirno racionaliziral ves obrat. S svojimi 1.400 delavci proizvaja lahko vsak dan preko 10.000 parov obutev. Z večjo reklamo se je podjetju posrečilo zagotoviti si skoraj vso prodajo čevljev pri nas. In tako se je zaradi tega tujega kapitala v naši državi znašlo na tisoče naših čevljar-skih pomočnikov in delavcev brez posla in zaslužka. Ves kapital domačega izvora, ki je bil naložen v tej industriji, propada in bo izgubljen, če ne bo vlada zaščitila domačega delavstva in podjetništva.

S propastjo naše čevljar-ske obrti ne bo uničen samo kapital, ki je bil vložen vanjo, ne bo samo na tisoče delavcev in čevljar-skih pomočnikov brez kruha, temveč bodo prizadete tudi druge panoge našega gospodarstva in bo tuje podjetje dobilo pravcati monopol za izdelavo čevljev v naši državi. Ali se ni bati, da bi izrabilo svoj monopolni položaj tako glede cen kakor tudi glede kvalitete blaga, ki že danes, kakor se splošno trdi, ni posebno dobra. Pa tudi s stališča državne obrambe je centralizacija celotne proizvodnje čevljev v enem samem velikem podjetju tik ob državni meji skrajno nevarna. Katastrofa, ki jo doživlja danes naša čevljar-ska obrt, pa preti v enaki meri tudi naši usnjarski obrti in industriji. Že se govori, da namerava tvrdka Baťa sezidati tudi usnjarsko tovarno, v kateri bo izdelovala vse usnje, kar ga bo rabila za svoj čevljar-ski obrat. Govori se celo, da je podjetje že dobilo za to potrebno dovoljenje.

Ne glede na izrabljanje naših delovnih moči, ki se izvaja v tem podjetju s brezprimerno brezsrčnostjo, govore gospodarski, finančni in vojaški interesi naše države proti favorizaciji te tuje tvrdke, ki je s svojim dosedanjim delom in s svojimi metodami pokazala, kako zna izrabiti položaj. Opozarjam g. ministra na položaj naših čevljar-skih mojstrov in podjetij, na bedo in obup čevljar-skih delavcev in pomočnikov ter ga prosim, da posveti vso svojo pozornost temu vprašanju in zaustavi delovanje podjetja Baťa na vseh gospodarskih področjih. Tople besede, ki ste jih izrekli na naslov naše domače obrti in podjetnosti, so mi porok, da bo vlada storila vse, da se reši naša domača čevljar-ska in usnjarska obrt in industrija. Zato bom glasoval za proračun.

Govor poslanca g. Ivana Lončarja je vzbudil v parlamentu največje zanimanje in so mu vsi poslanci pritrdjevali in tako potrdili osnovanost njegovih lepih izjav in v korist mnogih tisočev naših obrtnikov.

Z enako veliko pozornostjo so vsi poslanci poslušali tudi izredno tehtna izvajanja poslanca g. Albina Komana, ki je razpravljal o nujni potrebi zaščite malih obrtnikov, ki so vsled zaščitnih

ukrepov za razne druge stanove zašli v nevzdržen položaj. Izvajal je:

V nizu ukrepov, ki jih je izdala vlada za zaščito posameznih stanov in za olajšanje gospodarskega položaja, so bile izdane tudi uredbe o zaščiti kmetov, o javnih delih, o maksimiranju obrestne mere itd. Ker je gospodarska odvisnost vseh stanov tako daleč razvita, da se ne morejo oddvojiti posamezni staleži iz gospodarske celote, smatram za nujno potrebno, da se s posebno uredbo zaščiti predvsem tudi mali podeželski obrtniki. Uredba o zaščiti kmetov je velike važnosti za kmečki stan, toda baš ta uredba je spravila obrtnike v še večje težkoče. Obrtniki morajo točno plačati svojim upnikom, sami pa ne morejo dobiti niti pare od svojih kmečkih dolžnikov. Pravičnost in razumna gospodarska politika zahtevata, da se zaščiti tudi obrtniki. Vlada je že pokazala mno-

go razumevanja za položaj obrtništva s tem, da je določila pavšalirane pridobnine. Čeravno je padel dohodek obrtništva na minimum, bo lažje plačevalo pavšalirani davek, ker bo vsakdo vedel, koliko ima plačati in bo temu primerno uredil svoje poslovanje. Kar se tiče zaščitnih ukrepov, moram predvsem naglasiti, da ogrožajo eksistenco obrtnikov predvsem dolгови iz prejšnjih let boljše konjunktore. Zaradi tega prosim g. ministra, da čim prej izda tudi uredbo o ureditvi obrtniških dolgov. Prav tako smatram za potrebno, da se v neki meri podpro obrtne produktivne zadrage in na ta način izboljša njihov gospodarski položaj. Prosim g. ministra, da upošteva te moje predloge in čim prej izda primerne ukrepe.

Ob zaključku debate se je minister g. Demetrovič zahvalil posameznim govornikom za njihove iniciativne predloge in obljubil, da bo vsestransko upošteval izražene želje.

S kakšno izredno pozornostjo zasleduje tudi sam minister za trgovino in industrijo g. Demetrovič obrtniško vprašanje, nam dokazuje njegov referat, s katerim je dokazal izredno solidno poznavanje obrtniških razmer in veliko voljo, da največjim bremenom in težavam tudi odpomore.

Med drugim je izjavil:

Pospesevanje obrti je predmet udeleževanja posebnega državnega zavoda pri ministrstvu trgovine. Pri sedanjih težkih gospodarskih prilikah moramo storiti vse, da ohranimo našega obrtni-

ka in domačo obrtniško delavnost, ki je hudo ogrožena. Obrtništvo je naš nacionalen element, vreden zaslužka, kajti vsak posamezni obrtnik predstavlja važno narodno edinico. Nad 200.000 obrtnikov, kolikor jih je v naši državi, dokazuje, da živi skoro milijon duš od obrti. Obrtništvo je pri nas ona oblika gospodarske delavnosti, ki pomeni vzpon in dviganje našega malega človeka na nivo samostojne gospodarske eksistence. Zaradi tega je obrtništvo največje važnosti tako z gospodarskega kakor z nacionalnega stališča. Prva skrb za izboljšanje gospodarskega položaja in eksistence obrtništva se izraža v prizadevanju po strokovni izpopolnitvi obrtnikov. V to svrhu se stalno prirejuje mojstrski in drugi tečaji, ki jih je bilo v preteklem letu nad 100 in jih je posečalo nad 4000 obrtnikov. Enake tečaje prirejuje tudi obrtne in druge gospodarske zbornice.

Prav tako je domača hišna obrt predmet stalne pozornosti ministrstva, zlasti preprogarstvo, čipkarstvo in domače vezenine, ki predstavljajo v glavnem domačo obrt na selih. Razvoju našega narodnega gospodarstva sploh, posebej pa še trgovini, obrti in industriji v cilju popolne osamosvojitve služi tudi naše strokovno šolstvo. Prizadevanje trgovinskega ministrstva za izenačenje strokovnih šol je bilo kronano z uspehom in se izvaja v duhu obstoječih zakonov, ki so temelj celokupne jugoslovenske državne in nacionalne politike. Vse trgovske, srednje tehnične, pomorske in ženske obrtne šole so dokončno urejene in la-

hko služijo za zgled vsemu drugemu šolstvu. Edina ovira, ki onemogoča pravičen in normalen razvoj, je v nedovoljnih sredstvih, kar pa je danes splošen pojav ne samo pri nas, marveč tudi drugod. V ministrstvu je sedaj tudi že sestavljena uredba o strokovnih nadaljevalnih trgovskih in obrtnih šolah v smislu določb obrtnega zakona. Pred definitivno izdajo uredbe bodo konsultirane še vse zainteresirane gospodarske zbornice in banske uprave, tako da bi uredba v svoji končni redakciji v celoti odgovarjala sodobnim potrebam nadaljevalnega šolstva. Skupno imamo 17 drž. in 2 samoupravni trgovski akademiji s 3088 učenci, 3 pomorske trgovske akademije s 342 učenci, 2 ženski strokovni mojstrski šoli s 886 učenkami, 8 dvo-razrednih trgovskih šol s 503 učenci, 7 srednjih tehničnih šol s 2434 učenci, 10 moških obrtnih šol s 1520 učenci, 22 ženski strokovni mojstrski šoli s 886 učenkami, 403 splošne obrtne in obrtno nadaljevalne šole s 50.481 učenci. Skupno poseča strokovno šolstvo 61.306 učencev, poleg tega pa imamo še 61 šol raznih trgovskih in obrtnih organizacij, ki jih same vzdržujejo in katere poseča 5210 učencev.

Kakor vidimo iz zavzemanja našega parlamenta za našega malega obrtnika, smemo s polnim zaupanjem gledati v delo odločilnih in vodilnih moč v državi, ker so isti sedaj, kakor še nikdar prej, pokazali največje zanimanje in močno voljo, da pomagajo iz nevzdržnega položaja našemu obrtništvu.

Velik pomen vajenskega doma za vzgojo obrtnega naraščaja

V današnjih težkih časih, ko je gospodarska kriza težko prizadela skoro vse sloje prebivalstva v vseh državah sveta, je Obrtno društvo v Ljubljani kljub temu z velikimi žrtvami in obćudovanja vredno požrtvovalnostjo vodstva osnovalo dom za obrtniške vajence.

Že v kratkem času, odkar je dom otvoren, se je pokazalo, kako velikega pomena je za vzgojo obrtnega naraščaja ne samo v stanovskem oziru, marveč še posebno v narodnem in državljanskem duhu. Toda ne samo to. V današnjih, preizkušnje polnih dneh, ko od vseh strani preži na našo doraščajočo mladino vse polno nevarnosti in pasti, da se moralno pogubi in zaide na stranpota ter postane potem družbi samo v breme in stanoje v njem. V domu se dvakrat tedensko prirejuje predavanja o raznih za mladino važnih in zanimivih problemih. Predavajo le odlični nacionalni delavci, ki dobro poznajo dušo mladine. Dokaz, kako so taka predavanja potrebna, je že nestrpno pričakovanje vajencev pred vsakim predavanjem.

Današnji časi so časi materijalizma, stroge realnosti in egoizma. Doraščajoča mladina je v tem razburkanem morju strasti in sporta v vedni nevarnosti, da se njen čolnič prevrne. Ni pravilno mnenje, da sedanja mladina nima več tistega idealizma, ki so ga imeli v predvojnih časih starejši. Mladina je še idealna in ima še zmisel za lepoto duše, narave in domovine. Samo njena okolica in razmere so krive, da mi morda povsod

taka, kot bi si jo želeli. In prav radi tega je predvsem potrebna vzgoja, vzgoja in zopet vzgoja, da na eni strani vzgojimo svoj obrtni naraščaj v sicer realne računarje, a vendar kljub temu ne smemo pozabiti na vzgojo duše za ljubezen do sočloveka, skupnosti, ljubezen do naroda, države in kralja. Vse te naloge vrši Vajenski dom.

Predsednik in znani mnogoletni nacionalni borec br. in tov. Milko Krapež ter njemu ob strani ostali odborniki stalno skrbijo, da se vse naloge izpolnjujejo in v to svrhu večkrat tedensko osebno posejajo dom in tudi prisostvujejo vsem predavanjem. V domu samem je lepa knjižnica, v kateri dobi mladina za prosti čas primerne knjige za razvedrilo. Osnovan je tudi še lep pevski zbor pod vodstvom izkušenega pevovodje in je res dovolj preskrbljeno za vsestransko udeleževanje vajencev, ki jih imamo v Ljubljani blizu 600.

Zato ob tej priliki ne smemo mimo dejstva, da veliko večino teh vajencev pri predavanjih pogrešamo. Daleč smo od tega, da bi imeli namen koga osebno žaliti, vendar moramo v interesu stvari same, kakor v interesu vsega naroda in države povedati, da pogrešamo pri predavanjih predvsem vajence onih obrtnikov, ki so člani takozvanega »Jugoslovenskega obrtnega društva«. Radi informiranosti javnosti moramo povedati, da se je to društvo pod firmo »Jugoslovensko« osnovalo šele pred leti, menda z namenom, da zanese med obrtnike razdor. V našem Obrtnem društvu je prostora dovolj in sprejememo pod običajnimi pogoji vsakogar, ki je res dober Jugosloven, čeprav ne nosimo firme »Jugoslovensko«. Člani našega društva z odborom in predsednikom na čelu nosijo svoje jugoslovenstvo predvsem v

srpih in so to jugoslovenstvo dokazali z dejanji že takrat, ko se najbrž gospodom pri DJO še sanjalo ni o kakem jugoslovenstvu. Toda ne le tedaj, ko je to res bilo treba dokazovati in kar ni bilo brez neprijetnih posledic, nego dokazujejo mnogi naši ugledni voditelji svoje jugoslovensko prepričanje s svojim nacionalnim delom v raznih narodnih organizacijah še danes, ko se nekateri pod to firmo le skrivajo. Člani in predvsem odborniki delajo tudi za skupnost vsega obrtništva, zavedajo se predobro, da je le v skupnosti moč in da so mogoči uspehi le v skupnem nastopanju, pa naj si bo to kjerkoli, tembolj baš v obrtništvu. Nimamo zlega namena, a si vendar ne moremo kaj, da ne bi tu izrazili svoje domneve in navedli, da se nam firma »jugoslovensko« zdi pri DJO slična, kot ona pri dveh znanih podjetjih v Ljubljani, ki so se po prevratu prekrstila v »jugoslovenska«. — Znana prislovica: »volk dlako menja, toda lastnosti ne« pa gotovo ni brez pomena v obeh navedenih slučajih. Za to utemeljitev nam služi dovolj drastično že primer v Logatcu, Ptuj in Mariboru, da drugih ni

ti ne omenjamo. Čudno na vsej stvari je le to, da poklicni činitelji pravega stvarja stvari še sedaj niso spoznali. Zato bi bil potreben apel na te merodajne činitelje, da posvete navedenemu pojavu malo več pažnje, na vse obrtnike brez razlike pa apel, da pošiljajo svoje vaje redno v Vajenski dom, kjer se poleg že prej navedenega uče predvsem tudi lepega in spoštljivega vedenja na pram mojstrom; na vaje same pa apel, da vsa predavanja, ki so vedno pravočasno objavljena v časopisu, redno posejajo, kar bo njim samim v korist in čast, narodu in obrtniškem stanu pa v ponos. Zavedati bi se morali vsi brez izjeme vedno pravi izreka: »Dekler je drevo mlado, se ga da upogniti in vzgojiti v obliko, kakršno sadjar želi, ko pa zraste v drevo, je to nemogoče.« Zato, vajenci, ki boste enkrat stopili na naša mesta — prihajajte prido v svoj Vajenski dom, kjer se vam nudi vse potrebno, da boste zrastle v krepke značaje, dobre obrtnike, zavedne jugoslovene, skratka — v trdne veje na mogočem jugoslovenskem drevesu.

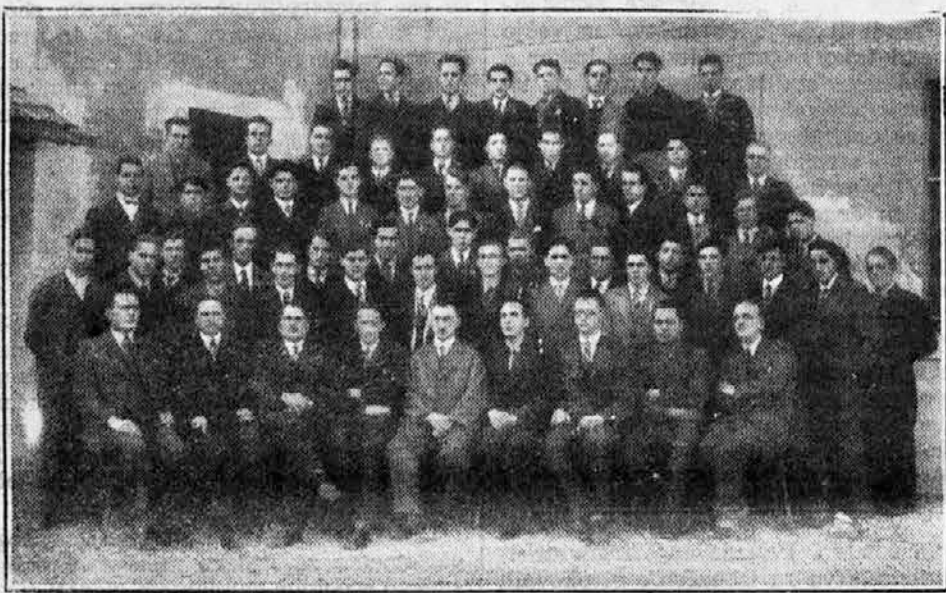
I. B.

Za povzdigo elektrotehnične stroke

Obrtniki, o katerih najmanj slišimo, ki pa so kljub temu eni najmarljivejših, so gotovo naši elektrotehnik. Brez bučne reklame in velikega hvalisanja skrbijo, da svoj naraščaj vsestransko izobra-

potem stopijo v življenje kot res sposobni zastopniki svoje stroke.

Tečaj, ki ga je obiskovalo 51 kandidatov iz vseh krajev naše banovine, se je vršil v ljubljanskem Vajenskem do-

zijo tako, da vedno lahko tekmuje z vsemi inozemskimi sovrstniki.

Tudi letos se je nedavno vršil tečaj, ki so ga vodili razni strokovnjaki. Pred pomočniškimi izpitom morajo namreč kandidati obiskovati tudi take tečaje, da svoje teoretično znanje tudi praktično na vseh poljih izpopolnijo in lahko

mu, ki je ob tej priliki ponovno jasno pokazal, kako velika je bila potreba za njegovo ureditev.

Združenim elektrotehničnim obrtnikom in elektrarnam dravske banovine moramo biti hvaležni za veliko pozornost, ki jo posvečajo izobrazbi svojega naraščaja.

Napredek v mizarski gradbeni stroki

Čas in potreba nam kažeta vedno nova pota in nas napravita praktične in iznajdljive na vseh poljih in vseh panogah. Tako sta čas in potreba pokazala potrebo spremembe pri okovanju okenskih kril, ker dosežanje okovanje istih ne odgovarja več današnjim razmeram in potrebam, niti ni kvaliteta ali estetika tega okovanja čisto primerna.

Zato se priporoča vsem arhitektom, gradbenikom in obrtnikom, da v bodoče uporabljajo le okovje, ki je kvalitativno najboljše in estetično na višku in primerno za uporabo pri sedanji industrijski produkciji raznih stavbnih del. Odgovarjajoča so le ona okovja, ki so izdelana v les, torej nevidna, praktična in ki res služijo svojemu namenu. Taka okovja morajo biti izvršena tako, da se na njih ne nabira prah in druga nesnaga in da niso izpostavljena vremenskim nevarnostim. Vsem tem zahtevam ustreza nova preizkušena iznajdba

jugoslov. patentnega naogelnika za okenska krila,

ki pomeni popoln preokret pri izdelavi kril in je nenadomestljiv, ker brez njega ni mogoče napraviti lepih in dobrih okenskih kril. Bistvena razlika med jugosl. patentnim naogelnikom in običajnimi kljukastimi naogelniki je ta, da se jugoslov. patentni naogelnik ne pritrdi na zunanji strani, temveč znotraj lesa. V to svrhu se vreže režo v okvir ob notranjem kotu v sredini debeline okvirnega lesa s krožno žagico. Reza je proti zunanemu kotu polkrožno zaključena, da se prilaga vanjo enako oblikovani naogelnik. V premeru meri

75 mm in je samo 1,2 tanka. V to rezo vtaknemo naogelnik do kraja lica okvirnega roba ter ga pritrdimo s štirimi jeklenimi šilkami na ta način, da prebijemo les in železo, ne da bi se v naogelnik napravila kaka luknja, ker so jekleni šilki za prebitje dosti močnejši. Jugosl. patentni naogelnik ima tri odlične prednosti. Prva je praktična, ker je naogelnik vdolan v les in popolnoma skrit in ni izpostavljen rjavenju in vremenskim nevarnostim, kakor dosežamo les in železo, ki zarjavljata in več služijo svojemu namenu in ni ščitil okvira pred deformiranjem. Druga prednost jugosl. patent. naogelnika je estetična. Novo dobro konstruiranje stavbnih mizarskih izdelkov stremi za tem, da se okovje, ki je bilo v baročni dobi bogato okrašeno, čimbolj skrije. Na novodobnem stavbnem mizarskem izdelku naj se okovje ne vidi več. Ta novi naogelnik ustreza v polni meri temu stremelju. Tretja prednost, ki odgovarja vsem zahtevam in potrebam moderne tehnike, je ta, da pri nabavi ni dražji od prejšnjega. Vdelava istega je mnogo hitrejša in s tem tudi mnogo cenejša. Priprave za vdelavo tega naogelnika se nabavijo skoraj brez stroškov. Vse te prednosti pat. naogelnika pred običajnim so tako pomembne, da ga morda moderna mizarska obratovništva ne more pogrešati, kakor ga tudi ne morejo pogrešati projektanti zgradb, ker vsak stremi za tem, da izvrši vsa gradbena dela kvalitativno estetično in po nizki ceni. Umevno je, da taka zgradba, ki je opremljena s sodobnim okovjem, predstavlja veliko večjo vrednost za gradbenega gospodarja in veliko manj investicij za popravila in stalne nevarnosti, ker okna, oprem-

ljena s temi naogelniki, trajajo najmanj petkrat toliko časa, kakor pa okna one zgradbe, ki je opremljena s kljukastimi naogelniki.

Z uvedbo tega preizkušenega naogelnika je najdena edina prava pot, ki naj bi jo uporabljali vsi stavbeniki pri sodobnih zgradbah.

Zborovanje krojačev in sorodnih obrtov

V ponedeljek 26. februarja se je vršilo v prostorih Gambirnov dvorane v Mariboru zborovanje krojačev in sorodnih obrtov, ki se ga je udeležilo veliko število zavednih obrtnikov.

Zborovanje je otvoril podpredsednik g. Vidovič v smislu zadržnih pravil čl. 12., 13. in 15. ter pozdravil vse navzoče. a zlasti predsednika okrožnega odbora obrtnih združenj v Mariboru in svetnika Zbornice za TOI v Ljubljani g. Bureša, zastopnika sreskega načelstva Maribor obrtnega združenja nadzornika g. Založnika in tajnika okrožnega odbora g. Novaka, nakar je imenoval za zapisničarja tajnika g. Pravdiča, a za overovatelje je skupščina na predlog g. Kodriča soglasno izvolila g. Štiberca R. in go. Zidarič Stefko.

Združenje je priredilo več sestankov, na katerih so bila razpravljana za stroko važna vprašanja, kako kolikor toliko omiliti težak današnji položaj, v katerega krojaška stroka ni zabredla po svoji krivdi, ampak jo je zakrivila nesolidna konkurenca velikih tekstilnih in konfekcijskih podjetij.

Vsled tega je bilo na zadnjem informativnem sestanku soglasno sklenjeno, podvzeti vse potrebne korake, da se te neznosne krivice, ki jih trpi ne samo legalni obrtnik, temveč tudi krojaško delavstvo, enkrat za vselej prepreči.

Na tem sestanku je bil izvoljen in določen propagandni ali akcijski odbor s centralo v Ljubljani z namenom in nalogo, da sprejema od vseh združenj pritožbe proti škodljivim šušmarškim pojavom. Že danes lahko ugotovimo, da je med tem časom bilo doseženih precej uspehov in to z znatno podporo naše najvišje inštanice, Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani in s pomočjo okrožnega odbora v Mariboru, kjer so bile pritožbe vedno uvaževane.

Iz poročila tajnika g. Pravdiča posnemamo:

Zapisniška knjiga izkazuje 276 rednih števil od raznih došlih in rešenih dopisov, med temi: 19 dopisov od Zbornice za TOI, 28 dopisov Okrožnega odbora, 85 dopisov sreskega in mestnega načelstva, 76 dopisov rešenih potom združenja, 46 došlih dopisov ali prošenj za pripustitev k pomočniškemu izpitu in 22 vloženih prijav glede šušmarstva ali nelegalne konkurence.

Tej zadnji točki se je posvetilo največ pažnje, da bi se šušmarstvo končno ipak zatrlo ali omejilo.

Z energičnimi nastopi je naše združenje imelo precej zadovoljivega uspeha, kar nam pričajo ugodna dejstva, da so bili razni šušmarji kaznovani s skupno globo Din 2.650.

Omenimo naj, da je imelo združenje v letu 1933. 196 članov, med temi 84 krojačev, 1 bandažista, 73 krojačic, 17 šivilj belega perila, 15 modistinj, 2 izdelovalca dežnikov, 1 izdelovalca odevi, 1 izdelovalca umetnih cvetlic, 1 iz stroke za predtiskarstvo in 1 iz stroke za prirobovalne tečaje.

V letu 1933 so pričeli samostojno obrt: 1 krojač, 5 krojačic in 3 modistinj, a odjavili jo: 3 krojači, 10 krojačic, 7 modistinj in 2 šivilji belega perila. 46 kandidatov je položilo pomočniški izpit, in sicer: 5 krojačev, 32 krojačic, 7 modistinj in 2 šivilji belega perila. Vajenski naraščaj beleži z letom 1933.: 83 vajencev in vajenk in to 23 za moško krojaštvo, 45 vajenk za damsko krojaštvo, 7 modistinj in 8 šivilj belega perila. Sprejetih je bilo v letu 1933 35 vajencev in vajenk, in sicer 9 vajencev za moško krojaštvo, 17 vajenk za damsko krojaštvo, 5 za modistovsko obrt in 4 vajenke za šivanje belega perila. Delavnega pomočnega oboja je bilo prijavljenega do 31. decembra 1933.: 194 pomočnikov in pomočnic, med temi 59 krojačev, 2 bandažista, 109 krojačic, 16 modistinj, 6 šivilj belega perila, 1 šivilja odevi in 1 šivilja dežnikov.

Pohvalo zasluži agilni zadržni obrtni nadzornik g. Založnik, ki je vestno skrbel za pospeševanje obrti s prirejanjem izobraževalnih tečajev krojaške stroke, katerih se je naraščaj vedno v zadovoljivem številu udeleževal.

Isto priznanje zasluži Okrožni odbor obrtnih združenj v Mariboru, ki je vedno dajal razna pojasnila in inicijative za razvoj in napredek našega združenja.

Blagajnik g. Zidarič Franjo je podal

VELIKONOČNO PRESENEČENJE

Vam pripravlja najboljša slovenska družabna revija

„N A Š A P O T A“

Celoletno Din 60.-. Naročite jo!

LJUBLJANA, poštni predal štev. 114

blagajniško poročilo za leto 1933., o katerem je naglašal, da je bil denarni promet precej živahen in zadovoljiv in izkazuje, da so bili dohodki v skupnem znesku Din 18.490 in izdatki 19.853,25 Din, kar izkazuje saldo z 31. decembrom 1933 Din 10.515,10, z aktivno vred pa Din 15.215,10. Po blagajniškem poročilu je poročal preglednik g. Novak Franjo za nadzorni odbor. Račune in priloge je pregledal ter našel vse v najboljšem redu.

V nadaljnji debati je Reicher Franjo navedel neznosne razmere oblačilne stroke, ki jo šušmarji, trgovci konfekcijske, zlasti pa tovarne konfekcije preveč izkoriščajo, ker se poslužujejo raznih nezakonitih sredstev in privilegijev v ogromno škodo legalnemu obrtništvu. Vse to merodajni činitelji mirno gledajo kljub temu, da vedo, da se med obrtništvom slšijo obupi mizernega stanja.

Kako veliko zanimanje je vladalo za zborovanje, dokazujejo že številni govorniki, ki so stivali res umestne predloge. Nato so se razdelili listki, obenem pa je bil izvoljen volilni odbor, v katerega so bili predlagani gg.: Koman Filip, Bošnjak Martin, Kitzler Marica, tajnik Pravdič in obrtni nadzornik g. Založnik.

Da bi se izvolitev mogla točno izvesti, je vsak član volilni listek osebno predložil komisiji, ki je ugotovila, da je volilo 97 članov s sledečim rezultatom: 49 glasov za g. Reicherja Frana, 35 glasov za g. Lešnika Mihaela, 8 glasov za g. Bežka Antona, 2 glasa za g. Vidoviča, 1 glas za g. Kosarja in 1 glas za g. Štiberca Rudolfa. G. Reicher je bil tako z absolutno večino glasov izvoljen za predsednika.

Po še nekaterih umestnih predlogih je podpredsednik g. Vidovič ob pol 24. uri skupščino zaključil in pozval vse navzoče k složnemu in marljivemu delu.

Razstava

o razvoju in stanju socialnega zavarovanja

25. februarja je bila v dvorani Obrtniškega doma svečano otvorjena razstava o razvoju in stanju socialnega zavarovanja, ki jo je priredil OUZD v Ljubljani. Otvoritev so se udeležili predstavniki oblastev in uradov, celjske mestne in okoliške občine, obrtniških organizacij, zastopniki delodajalskih in delavskih organizacij, mnogi obrtniki, pomočniki, vajenci in delavci ter zastopniki OUZD. V imenu predsedstva OUZD je g. Josip Rebek iz Ljubljane iskreno pozdravil udeležence. Namestnik predsednika OUZD dr. Mirko Kuhelj je orisal socialno-politični, etični in gospodarski pomen OUZD. Celjski župan dr. Alojzij Gorican je zlasti poudarjal pomen OUZD za Celje, ker opravlja ta institucija veliko delo socialnega skrbstva. Gimnazijski direktor Fran Mravljak je v imenu sreske organizacije JNS čestital k desetletnici obstoja OUZD in izjavil, da bo stranika, zvesta svojemu socialnemu programu, povsod, zlasti pa v celjskem srezu, skušala odpraviti težkoče, ki ovirajo delo OUZD. G. Mravljak je nato poudaril važnost te razstave za šolsko mladino, ki si jo bo v prihodnjih dneh ogledala. Sledil je ogled obsežne in zelo zanimive razstave, ki se nanaša v veliki meri tudi na okolišč celjske ekspoziture. O razstavi bomo še poročali.

PLINSKE NAPRAVE

P. n. občinstvu, osobito hišnim posestnikom odnosno stavbenikom vljudo javljam, da imam kot prvi in edini v naši banovini pravico in obrtno pooblaščenje, da smem izvrševati, popravljati in napravljati sam vse potrebne plinske naprave in vode bodisi za kopalnice, kuhinje, ogrevalnice in sploh vse tozadevne hišnogospodarske in industrijske naprave v vsaki pogojni izmeri. — Kot prvi tovrstni domač, aprobiran strokovnjak se priporočam vsem interesentom

NOVAK PETER, izprašan mojster za vse plinske naprave. — Gregorčičeva 11, Ljubljana, Gradišče.

Iz naših krajev

320 sušmarjev so našli v srezu županja, a pravih obrtnikov je v istem srezu 420.

Beograd dobi velesejem, za katerega so že potrjena vsa potrebna pravila. Tako bomo v državi dobili še tretji velesejem, katerega potreba sicer ni bila ravno največja.

Zaradi korupcije je sarajevsko sodišče po dovoljenju narodne skupščine aretiralo in zaprl narodnega poslanca Huseina Kadića. Državne oblasti so zaplenile tudi vse njegove agrarne oblige in druge vrednostne papirje, ki jih je imel naložene v neki banki.

10.000 Din je darovala za reveže sicer mala občina v Vinkovcih. Zanimiva bi bila statistika, koliko so darovale manjše slovenske občine za svoje nepreskrbljene in brezposelne.

750 brezposelnih učiteljev že več let čaka zastoj na kruh glasom zadnje statistike, a na mnogih šolah sploh ni učnih moči, dočim je skoraj povsod pomankanje istih zelo občutno.

200 revežev in 300 brezposelnih dobiva v Sremski Mitrovici vsak dan od različnih humanitarnih društev vso potrebno hrano.

13 milijonov dinarjev bo veljala gradba novega invalidskega doma v Beogradu.

Dva madžarska obmejna žandarja sta pri Dolnji Lendavi prišla na naše področje in so naši mejaši enega ubili, drugega razorožili, ker se mista odzvala klicu stražarjev, kakor jima je sicer bila dolžnost.

O poplavih javljajo iz vse države, ker sneg povsod naglo kopni in zadnje dni neprenehoma pada dež.

Uradniki davčnega urada v Zagrebu morajo dati točna pojasnila, kako so prišli do svojega premoženja, ker se zadnje dni vrši stroga kontrola poslovanja. Tak način bi bil še marsikje zelo potreben.

4 milijone dinarjev je za javna dela določila banska uprava dravske banovine. S to vsoto bodo pred vsem zaposlili nezaposlene delavce.

Jugoslovensko bolgarsko prijateljstvo napreduje prav lepo in bo v nedeljo ustanovni občni zbor jugoslovensko-bolgarske lige v Beogradu.

Italijansko motorno jadrnico, ki je zaradi burje zašla v hudo nevarnost, so te dni rešili naši mornarji.

250.000 knjig ljubljanskega vseučilišča je spravljeno v različnih kletih, ker nimajo nikjer prostora, kamor bi jih mogli spraviti.

Anketa o nezaposlenosti delavcev, ki se je vršila te dni v Beogradu, je končala svoje delo z resolucijo o merah za zmanjšanje nezaposlenosti in podpiranje 300.000 brezposelnih delavcev.

Za eno državo, ki ima mali proračun, so tri vseučilišča odveč — je v parlamentu izjavil narodni poslanec Brana Barać.

»Ednost«, glasilo Jug. nar. stranke, je prišel te dni izhajati v Ljubljani. Objavlja članke (Hodjere, Dragovića, dr. Metikoša, dr. Kešeljevića in drugih).

Zdravnika dr. Pintarja iz Murske Sobotice je sodišče oprostilo krivde. Pomotoma je ustrelil nekega mladeniča, kter je mislil, da je tat.

Do krvave bitke s tihotapci je prišlo vrh planine Komastrovo v Karavankah in sta bila dva tihotapca saharina ubita, a tretji se je premoči stražarjev vdal.

Gledališka igralka Marija Vera, znana prvakinja ljubljanskega dramskega gledališča, je te dni praznovala 25-letnico svojega umetniškega dela.

O krizi sodobne države je na beograjskem Kolarčevem narodnem vseučilišču predaval ljubljanski vseučiliški profesor g. Spektorski.

Slovenski jezik v slovenskih cerkvah ljubljanske škofije je dovoljen za čitanje in petje poslanic in evangelijev.

50.000 slučajev tihotapstva monopolskih predmetov je bilo lani zabeleženih v naši državi. Mnogo slučajev je ostalo seveda skritih.

Do 400 ločitev zakona je prišlo lani v Zagrebu, ki, kar se tega tiče, poleg še nekaterih jugoslovenskih mest nosi rekord.

O selitvi stola sedmorice, najvišjega sodišča, iz Zagreba v Beograd, je v parlamentu govoril poslanec Šega.

Razstava mesarjev in prekajevalcev

V nedeljo 10. marca so v prostorih znanega mesarskega obrtnika g. Javornika v Wolfovi ulici priredili tečajniki strokovnega tečaja Zveze mesarjev lepo uspelo razstavo prekajevalskih in delikatesnih izdelkov. Na naši sliki vidimo v sredi voditelja tečaja g. Alfonza Theissa, na njegovi desni strani pred-

sednika zveze g. Jakoba Dimnika in podpredsednika Frana Zajca, a na levi tajnika g. Ivana Žana.

Stremljenje naših mesarjev po napredku in njihov trud zaslužita javno pohvalo, a k odličnemu uspehu tečaja, ki nam ga je razstava pokazala, moramo čestitati.

Davčno predavanje v Šiški

Obrtniško društvo za Zg. Šiško in okolico je 2. marca ob 8. uri priredilo v Šiški v gostilni »Stara šola« predavanje o davkih. Društvo je uvidelo nujno potrebo, da seznani svoje članstvo z novimi davčnimi predpisi, ki posegajo globoko v gospodarsko življenje obrtnika, posebno v sedanjih časih težke krize, ko se bori obrtnik za vsako paro zaslužka. Kako važna in potrebna so slična predavanja, je pokazal izredno velik obisk. Velika gostilniška soba je bila nabito polna. Mojstri in mojstrice, 124 po številu, so pokazali veliko zanimanje za predavanje ter so pazno sledili predavatelju.

Društveni predsednik g. Matija Perko je ob 8. uri otvoril predavanje, prisrčno pozdravil navzoče ter dal besedo predavatelju g. Josipu Rebeku, predsedniku obrtnega oddelka naše zbornice, ki je po kratkem uvodu prešel na predmet predavanja. V 2 uri trajajočem govoru je navzočim razložil najprej pomen pridobnine in kdo je temu davku podvržen. Davčna praksa je postala v zadnjem času neizprosna ter se je povišal davek za 30 do 80 odstotkov, pri malem obrtniku tudi preko 300 odstotkov, a prišlo je tudi do rubežni orodja. Navedel je drastičen primer, ko so v letu 1932, prijavili davkoplačevalci v dravski banovini nad 79 milijonov dohodkov, davčna uprava pa je to številko zvišala na 240 milijonov. Davčnim odborom se je sicer posrečilo znižati predpise na 204 milijone, t. j. za 14,77 odstotka, vendar je bil to malenkosten uspeh, če upoštevamo, da se je drugje doseglo znižanje za 25 do 56 odstotkov, n. pr. Beograd 44,7 odstotka, Skoplje 56,1 odstotka itd. Iz tega se more tudi razvideti težak položaj naših davčnih odborov, ki imajo nalogo, da ne smejo predloga davčne uprave znižati več kot za 20 odstotkov, ker sicer sledi pritožba državnega zastopnika. Navodila naše finančne direktorije davčnim upravam za odmero pridobnine so šla tako visoko, da je postalo obdavčenje za malega obrtnika neznosno. Zato je zbornica stremela že pred 5 leti za tem, da doseže za obrtnika pavšalirane pridobnine z Din 60 in za njegovega pomočnika Din 30 letno. Finančni minister je za letos osvojil ta predlog, vendar s 100-odstotnim poviškom in z omejitvijo na podeželje. Tako je sedaj pridobnina za malega obrtnika, t. j. za onega, ki stanuje v vaseh do 5000 prebivalcev, kjer ni sreskega načelstva, in ki dela z ne več kot dvema pomočnikoma in brez strojev na pogon, pavšalirana in plača pavšalno letno pridobnino 120 Din, za vsakega pomočnika pa 60 Din. Vsakoletna prijava odpade.

Predavatelj je čestital obrtnikom iz Zg. Šiške in izven območja Ljubljane sploh, da so to dosegli. V vaseh in krajih s sreskimi načelstvi pa mora obrtnik še nadalje prijavljati svojo pridobnino, letos od 1. do 31. marca. Predavatelj je obširno razložil, kako se mora izpolniti

novi obrazec za prijavo, kaj se smatra za čisti dobiček in kateri izdatki v obratu se smejo od doseženega dobička odbiti. S praktičnimi primeri je tolmačil navzočim, kako se izračuna minimalna davčna osnova na podlagi najemnine za stanovanje in obratni lokal, pri čemer se upošteva olajšava za nepreskrbljene otroke z 10—40% odbitka pri najemni stanovanju. Opozoril je na novosti v našem zakonu, da jamčita mož in žena vzajemno drug za drugega za odmerjeni in dolgovani davek, če se prenese posestvo, premičnina ali pravica od moža na ženo ali pa obratno. Če se obrat ali podjetje proda, jamči kupec za davek, ki obremenjuje ta obrat. Nova je tudi odredba glede davka na dohodek hišnega služabništva, ki znaša letno Din 50.— za vsako osebo. Predavatelj je obrazložil še davek na promet in nekatere nove spremembe zakona o taksah, nakar se mu je g. Perko zahvalil za njegovo resnično, izčrpno in poučno poročilo. Zbrani obrtniki so z velikim zanimanjem in interesom sledili predavanju ter so bili g. Rebeku zelo hvaležni za njegovo poročilo.

Besedo je povzel nato še g. Fran Iglič iz Ljubljane ter poudaril potrebo stanovske zavesti in solidarnosti in potrebo obrtniških društev, katerih naj se obrtništvo oklene.

Po krajši debati je bil večer zaključen v najlepši harmoniji in želji navzočih, da bi se taka predavanja večkrat vršila in se tako poučilo obrtnika o vseh aktualnih vprašanjih, ki se ga tičejo.

Vsemu obrtništvu Radovljice in okolice

Na vsakem zborovanju, kjerkoli sem zastopal odsek Zbornice za TOI, sem slišal pritožbe v davčnem vprašanju, v previsoki odmeri, ki daleč presega pravi zaslužek obrtnika na deželi itd.

Opaža se pa, da večina obrtništva ne pozna temeljne osnove davčne zakonodaje, in to iz razumljivih vzrokov ker se leto za letom menjajo davčni zakoni, tako da navaden obrtnik, ki je v stalni skrbi za svoj obstanek, ne more slediti tem rednim spremembam.

Z novim državnim proračunom so bile sprejete zelo važne spremembe za odmero pridobnine. Zaradi tega važnega vprašanja je Obrtno društvo v Radovljici naprosilo zborničnega konzulentu g. Zagarja, da nam poda v vseh teh davčnih zadevah točne podatke na občnem zboru tega društva v nedeljo, dne 18. marca, ob 3. uri popoldne.

Dolžnost vsakega obrtnika je v njegovem lastnem interesu, da se tega zborovanja udeleži in tako dobi najpotrebnejše znanje v davčnem vprašanju, kar bo vsakemu koristilo, da se bo znal varovati pred visokimi bremenji, ki so mnogokrat posledica nerazumevanja davčne zakonodaje. Pridite vsi! Ambrožič Jože.

Iz tujine

Avijonski promet v USA bodo prevzele vojaške oblasti, da tako končno vendar enkrat preprečijo sleparije, ki prihajajo neprenehoma na dan.

Na velikih avtomobilskih dirkah v Buenos Airesu je dobil prvo nagrado Jugosloven Krstulović na »Mercedes Benzu«.

Atentat na ruskega poslanika so preprečili in prijeli atentatorje, ki so bili člani neke tajne japonske organizacije.

Čez 600 visokih šol s pol milijona slušateljev imajo v Sovjetski Rusiji.

Do krvavih spopadov med komunisti in rojalisti je spet prišlo v Parizu. Več je mrtvih in hudo ranjenih.

9500 km elektrificiranih železnic ima Evropa, kar je komaj 3 odstotke vsega železniškega omrežja.

Vprašanje restavracije Habsburžanov postaja zopet aktualnejše, dasi mnogi to odločno demantirajo.

Nezavisnosti nove mandžurske vlade noče priznati USA, a kljub temu želi skleniti sporazum z Japonsko.

Z Dunaja so demantirali, da bi bil na Dollfusa izvršen atentat in da bi bil lažje ranjen.

Bolgarski kralj Boris se je po povratku s pogreba belgijskega kralja sestal v Berlinu s Hitlerjem in mnogimi drugimi prvaki hitlerjevske stranke.

Po 1300 letih so obnovljeni diplomatski odnosi med Kitajsko in Perzijo.

»Stojimo na vulkanu, kakor 1. avgusta 1914.« je izjavil na nekem predavanju Seaton Watson v Londonu.

Preiskavo vseh kanalov so izvršili na Dunaju, ker so uporniki po njih skrili velike količine vtihotapljenega orožja in municije.

Novi belgijski kralj Leopold je že sprejel ves diplomatski zbor in tako pričel s svojo vladno.

Tročki je osnoval četrto internacijo, nalo na konferenci trockistov v Amsterdamu, ki se je vršila te dni.

Cesarica Zita trdi, da povratek princa Otona v Avstrijo še ni dozorela stvar, ampak da je treba še nekaj časa čakati.

296 mrtvih in 802 hudo ranjenih je rezultat zadnjega dunajskega upora socialno demokratske stranke, kakor poročajo avstrijske oblasti.

Z ozirom na silno občutno gospodarsko krizo so v Sovjetski Rusiji uvedli le 5 delavnih dni na teden.

21.000.000 unč zlata znaša lanskoletna svetovna proizvodnja.

Starost 100 let je v Perziji popolnoma navadna. Ljudje tam umirajo navadno v starosti 120 do 130 let.

Rektor katoliške univerze v Milanu Gemelli je imel na Reki predavanje, v katerem je omenil, da je italijanska Reka obdana s številnimi nekulturnimi in barbarškimi narodi.

3 milijone obiskovalcev so imele lanske angleške nogometne tekme in so ljudje za vstopnino izdali ogromno vsoto 55 milijonov funtov.

22.800.000 delavcev ima po zadnjih statističnih podatkih Sovjetska Rusija.

Gandhi je zapustil politično življenje, da omogoči mir med Indijci in Angleži, a je vendar s svojimi zadnjimi besedami pozval Indijce na upor proti Angležem.

84. rojstni dan je te dni praznoval predsednik češkoslovaške republike Masaryk.

OBRTNIKI!

vlagajte svoje prihranke v Zanatsko banko,

ker s tem pomagate onim obrtnikom, ki jim je potrebno posojilo in koristite gospodarstvu vašega stanu.

V vseh denarno-poslovnih zadevah se z zaupanjem obračajte na podružnico Zanatske banke Kraljevine Jugoslavije v Ljubljani.

SLAVIJA

jugoslovenska
zavarovalna banka
v Ljubljani

sprejema zavarovanja proti ognju, nezgodam, vlomom, zavarovanja za izplačilo denarja ob doživetju gotove starosti in ob smrti in zavarovanje za pogrebne stroške.
Posluje po vsej Jugoslaviji — ima svoje hiše v Ljubljani, Sarajevu, Osijeku in Novem Sadu.

GENERALNO
RAVNATELJSTVO
V LJUBLJANI,
GOSPOSKA UL. 12.
Telefon 2176 in 2276.

Zanimiv odlok glede vajencev

Člen 253. zakona o obrtnih določa, da se smejo za učence (vajence) sprejeti tisti, ki niso manj nego 14 let stari, ki so dovršili najmanj osnovno šolo ali se drugače naučili pisanja in so telesno sposobni za dotično obrt. Ta člen zakona o obrtnih na široko odpira vrata sprejemanju vajencev v rokodelske obrte. Poleg tega pa še člen 361. predpisuje, da prisilna združenja ne smejo predpisovati članom določb o tem, kako je sprejemati in imeti vajence in pomočnike. Tako so združenja brez moči, da bi se reguliral dotok vajencev v rokodelski obrt. Že lansko leto so hotela združenja na svojih rednih skupščinah z raznimi pogoji omejevati sprejemanje vajencev, toda vsi ti sklepi so bili nični, ker so nasprotovali zakonitim določbam. In vendar je zmanjšanje števila vajencev v rokodelskih obrtnih eno najvažnejših vprašanj.

V tem vprašanju je posebno značilen sledeči konkretni primer. Pri Združenju pekovskih mojstrov v Mariboru se je prijavil za vajenca g. dr. Herman Böcher, ki je sicer neprotokolirani solastnik tvrdke Rungaldier in drug, pekarne v Mariboru. Združenje je njegov sprejem odklonilo, sklicevaje se na čl. 254. zakona o obrti, češ, da ni zajamčeno učenje vajencev. Težko si je namreč misliti, da bi se mogel gospodar učiti rokodelskega obrta pri svojem poslodavcu. G. dr. Herman Böcher se je pritožil na mestno načelstvo, ki je izdalo sledeči odlok:

Z dopisom z dne 15. decembra 1933. št. 260 je Združenje pekovskih mojstrov v Mariboru odreklo dr. Hermanu Böcherju, pekovskemu vajencu v Mariboru, vpis učne pogodbe, ki jo je dne 1. novembra 1933 sklenil z inž. Rungaldier Ervinom kot zastopnikom pekarne Rungaldier in drug v Mariboru, Jurčičeva ul. 6. Kot razloge navaja združenje, da se ga ne more sprejeti kot vajenca v pekarno, katere solastnik je in da je izključeno, da bi se mogel potrebno izučiti pri poslodavcu kot njegovem delojemalcu.

Proti gorenjnemu sklepu je dr. Herman Böcher vložil priziv oziroma prošnjo, da se združenju pekovskih mojstrov v Mariboru naroči, da vzame sklenitev učne pogodbe na znanje ter jo registrira v register vajencev.

Prizivu oziroma prošnji dr. Böcherja Hermana se na podstavi § 252. obrtnega zakona ugoditi ter se sklep združenja pekovskih mojstrov kot protizakonit razveljavi ter odloči, da združenje učno pogodbo registrira in vpiše dr. Hermana Böcherja kot vajenca.

Taksa po tar. post. 6. taksnega zakona je plačana in po predpisih razveljavljena na vlogi.

Proti temu odloku daljnja pritožba rednim administrativnim putem ni dopustna.

Razlogi:

Glasom sklepa okrožnega sodišča v Mariboru z dne 2. 6. 1927 Firm 367/27-A III 15/I sta družabnika pekarne Rungaldier in drug ing. Ervin Rungaldier in Josip Schloif, slednji je tudi poslodavec obrta, vsled česar je trditev združenja,

da je dr. Böcher Herman solastnik pekovskega obrta oziroma tvrdke, nevzdržna.

Po § 269. o. z. je imetnik obrta dolžan skrbeti za to, da se vajenec stroke pravilno izuči ter je tudi le imetnik obrta po § 289. za to odgovoren. Tudi ne more združenje v nobenem primeru v naprej trditi, da se vajenec ne bo pravilno izučil obrta, ker izpolnjuje tvrdka vse zakonite pogoje, tako da zamore nuditi vajencu vse potrebno za pravilno izučitev pekovskega obrta, katerega tvrdka izvršuje.

Ne glede na gornje razloge pa je sklep združenja ničen, ker po § 361. o. z. združenje ne sme predpisovati članom določb o sprejemanju in zaposlovanju vajencev.

Z ozirom na gornje je bilo sklep združenja pekovskih mojstrov v Mariboru razveljaviti.

Ta odlok v polni meri potrjuje, kar smo navedli. Vsi vemo, da glavni vzrok razpaslosti šušmarstva tiči v tem, da se je v povojni dobi vzgajalo vse preveč obrtniškega naraščaja, ki v poslabšanju konjunktura za rokodelske obrti ni več mogel najti redne zaposlitve. Letošnje spremembe davčnega zakona, ki uvajajo pavšaliranje pridobnine za malega obrtnika do dveh pomočnikov, bodo brez dvoma povečale število vajencev, kajti mojster si bo pri večji zaposlitvi preko dveh pomočnikov pomagal s sprejemanjem novih vajencev.

Temu bi se dalo odpomoči, če bi izdal v smislu § 257. zakona o obrtnih ministar za trgovino in industrijo v sporazumu z ministrom za socialno politiko in narodno zdravje čim prej uredbo, ki naj določa, v katerem razmerju po številu pomočnikov smejo imetniki obrtov poedinih strok imeti učence. To uredbo, pri kateri bi bilo strogo upoštevati dejansko potrebo po učenih in možnost njih strokovnega poučevanja, bi moralo ministrstvo čim prej izdati. Najbolje pa bi bilo, da se po vzgledu Avstrije in drugih držav uvede zapora za rokodelske obrte.

iz organizacij

Združenje pekovskih mojstrov v Ptujju je imelo 12. februarja svojo redno letno skupščino v gostilni »Pri belem križu«. Skupščine se je udeležilo 34 članov, navzoči pa so bili tudi gg. zbornični svetnik Milko Senčar, tajnik O. o. J. Novak in častni predsednik mariborskega združenja g. Alojzij Kovačič. Skupščino je otvoril in vodil g. Fürthner Jože, podpredsednik združenja, ki je pri srčno pozdravil navzoče zastopnike obrtniških korporacij in vse člane. Za zapisničarja je imenoval g. Albrehta, za overovatelja zapisnika pa sta bila izvoljena gg. Ludvik Josip in Ornig Pavel. Z iskrenimi besedami se je g. Fürthner hvaležno spominal pred kratkim umrlega predsednika g. Tomaža Lozinška, ki je bil dolgo vrsto let na čelu združenja in se tudi sicer udeleževal v javnem delovanju. Enako se je spomnil tudi umrlih tovarišev Horvatička Draga in Rakuša Andreja. Vsi zborovalci so poeštili spomin pokojnikov.

Vestno in pregledno sestavljeno tajniško in blagajniško poročilo je podal tajnik združenja g. Albrecht Viljem. Število članov združenja znaša 55, pomočnikov 40 in vajencev 36. Po poročilu predsednika nadzornega odbora g. Orniga Pavla je skupščina enoglasno odobrila računski zaključek za l. 1933. in izglasovala razrešnico upravi in nadzornemu odboru. Prav tako je bil po daljši razpravi končno odobren proračun za leto 1934., ki izkazuje Din 12.800.— izdatkov, in odobrila članarina za člane z enim pomočnikom Din 120.—, za čla-

Mojstri,

ki iščete vajence katerekoli stroke, se obrnite na Obrtniški vajenski dom v Ljubljani, Lipičeva ulica šte. 2.

ne z dvema pomočnikoma in več po Din 150.— in kot globo za neupravičeno izostajanje od skupščine Din 40.—.

K poročilu se je oglasil za besedo tajnik Okrožnega odbora g. Novak Julij, ki je v izčrpnem govoru poročal o težkem boju, ki so ga vodila Združenja pekovskih mojstrov, vsem na čelu mariborsko, za najrazličnejše težnje pekovske stroke: odprava 3-odstotnega dodatka na poslovni davek od predelave moka, ki znači hudo in krivično obremenitev pekovskih obratov, proti maksimiranju krušnih cen, odprava nočnega dela, podraženju kvasa itd. Naglašal je dalje nujno potrebo, da se votirajo upravi potrebna denarna sredstva, da more z uspehom voditi borbo za interese pekovskega obrta. Zastopnika Saveza pekovskih obrtnikov v Zagrebu, podpredsednik g. Rukavina in generalni tajnik sta v daljših izjavah utemeljevala potrebo Saveza pekovskih mojstrov za vso kraljevino in je bil zlasti govor g. Bašiča sprejet z viharim odobravanjem.

Napredek obrtništva je mogoč le v slogi!

Nato se je vršila volitev predsednika in je bil g. Lašič Josip, pekovski mojster v Ptujju, soglasno in z navdušenjem izvoljen za predsednika. V pomočniški izpraševalni odbor so bili izvoljeni mojstri gg.: Fürthner Josip, Lašič Josip, Ramšek Josip, Ludvik Josip in Kokot Mihael. Na predlog g. Kokota je bil banski in zbornični svetnik g. Zdravec Jakob iz Središča izvoljen soglasno in z burnim pritrdjevanjem vseh navzočih za častnega člana. Na predlog g. Orniga Pavla je bilo sklenjeno, da pristopi Združenje kot član k Savezu pekovskih obrtnikov v Zagrebu. Zbornični svetnik g. Milko Senčar je pozdravil zborovalce v imenu Zbornice za TOI in naglašal potrebo strokovne izobrazbe. G. Kovačič Alojzij pa je pozdravil skupščino v imenu mariborskih tovarišev. Po govoru strokovnega tajnika g. Novaka, ki je še enkrat opozoril na predpise novega zakona o obrtnih glede pomožnega osebja, je predsednik zaključil lepo uspešno redno skupščino in se vsem navzočim zahvalil za udeležbo.

Občni zbor Slovenskega trgovskega in obrtnega društva v Ljutomeru se bo vršil 18. marca t. l. ob 14. uri popoldne v hotelu Hernde v Ljutomeru, na kar opozarjamo cenj. tovariše iz vsega ljutomerskega sreza. Dne 19. marca t. l. ob 9. uri se bo vršilo v gostilni »Triglav« v Ljutomeru obrtniško zborovanje za vse obrtnike ljutomerskega sreza. Na tem zborovanju se bo razpravljalo o raznih perečih zadevah obrtništva.

Združenje dimnikarjev za dravsko bano vino bo imelo v nedeljo, dne 18. marca 1934, ob 10. uri popoldne v kletni dvorani hotela »Metropol« (pri Miklibu) v Ljubljani, nasproti glavnega kolodvora, svoj redni letni občni zbor s sledečim dnevnim redom: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo predsednika in tajnika. 3. Obračun in poročilo nadzornega odbora. 4. Proračun za leto 1934. 5. Morebitna dopolnitev ali sprememba pravil. 6. Razni predlogi, Pravilnik, cenik in drugo. 7. Slučajnosti. Ako bi zbor ob navedeni uri ne bi bil sklepčen, se bo vršil po preteku ene ure pri vsakršnem številu udeležencev.

Združenje pletilcev za dravsko bano vino bo imelo v nedeljo 25. marca t. l. ob pol 10. uri popoldne v veliki dvorani Trgovskega doma v Ljubljani, Gregorčičeva ulica 27, svojo 3 glavno skupščino s sledečim dnevnim redom: 1. Nagovor in poročilo predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Poročilo nadzornega odbora. 5. Izpolnitev nadzorstva in namestnikov uprave. 6. Določitev prispevkov za leto 1934. 7. Proračun za leto 1934. 8. Slučajnosti.

Kako je bilo na Igu?

Dopis z Iga. V številki 5. »Obrtnika« je bil objavljen z Iga pod naslovom »Resnici na ljubo« dopis, v katerem se neki anonimni obrtnik spodtika na obrtno predavanje, ki smo ga imeli napredni in pravi obrtniki v nedeljo, dne 18. februarja v prostorih Kmečke posojilnice, na katerem so predavali gg. podpredsednik Josip Rebek, Krapež, Iglič in Urbas o perečih obrtniških vprašanjih. Predavanje je bilo zelo stvarno poučno in so mu vsi navzoči obrtniki z zanimanjem sledili. Imeli smo že večkrat priliko slišati obrtne apostole pod imenom D. J. O., ki so med drugim poročali to novost, kdo sme v Ljubljani prodajati klobase. Če bi hoteli kakšno bolj stvarno predavanje o davkih, bi pa morali plačati 100 Din, da bi se vse to izvršilo pod okriljem DJO, kakor so zahtevali še pred občnim zborom, a so domači obrtniki odločno odklonili. Pisu omejenega članka svetujemo, da opusti skrb za tukajšnjo brizgalno in cavi, ker jo to orodje nabavljeno iz prispevkov domačinov, tujec je pa imel pri tej nabavi tudi svoj zaslužek. Bolje bi bilo, da bi se zanimal za svoj dom, da tega obvaruje pred morebitnimi neizgledami, ker bi se slednjič lahko pripetilo, da bi bil primoran povežati svojo šaro v ajdov snop. Norčuje se iz tukajšnjih kmečkih posestnikov, češ, da so ob istem času sklicali svoje člane za nabavo umetnega gnoja ter da so imeli namen slepiti obrtnike, odnosno obrtniki njih. Morda je res, da se dotični pisec razume na slepilo, ki ga tudi rabi pri domačih obrtnikih. Da pa ne razume, kakšna je razlika med pšenično, ajdovo in koruzno slamo, mu radi verjamemo, ker koza iste ne rabi za krmo, ampak za steljo, za hrano pa češminovo grmičevje. Dopisnik DJO smeši izvajanja gg. predavateljev, češ, da so prišli samo razdirati tukajšnje obrtnike. Vprašamo, kdo je pričel razdirati složnost tukajšnjih domačinov, ki so bili vajeni živeti složno in vzajemno? Tujec, ki je zasejal razdor med domačini. Vam pa, domači napredni obrtniki, svetujemo: Ne pustite se voditi od vsiljivih tujcev, ki jih niti ne poznate. Ti so bili prvi, ki so med obrtniške vrste zanetili razdor, hočejo ga še na Igu, mi Izanci, pravi domačini, smo pa za tiste, ki so voditelji obrtnikov že desetletja, in ne za tiste, ki so si čez noč nadeli krinko obrtništva.

Podržaj Ciril.

Borza

Ljubljana, Amsterdam 2311.24 — 2322.60, Berlin 1360.97—1371.77, Bruselj 800.25 do 804.18, Curih 1108.35—1113.85, London 174.75—176.35, New York 3405.50—3433.76, Pariz 225.88—227.—, Praga 142.34—143.20, Trst 293.79—296.19 (premija 28.5%). Avstrijski šilling v privatnem kliringu 9.15 do 9.25.

Odgovorni urednik Lojze Hočevar. Za konzorcij »Obrtnega Vestnika« Josip Rebek. Tiska Narodna tiskarna. — Predstavnik Fr. Jezeršek. Vsi v Ljubljani.

Sprejem vajencev v Vajenski dom v Ljubljani

Sprejemmo v dobro vzgojo z izdatno hrano in stanovanjem vajence vseh strok. Mesečna oskrbnina 350 Din.

Uprava Obrtniškega vajenskega doma, Ljubljana, Lipičeva ulica šte. 2

išče vajencem mojstre sledečih obrti: knjigovez, urar, brivec, mehanik, ključavničar

išče mojstrom vajence za sledeče obrti: kovač, klepar, pek, klobučar, krojač, tapetnik (za te pride v poštvo le Ljubljana)

Industrijalci, obrtniki!

Če še niste moji odjemalci, poskusite pri meni, kadar rabite orodje, železo, pločevino, železne in lesene jermenice, gonilne in šivalne jermene, jermenski vošek in vse ostalo v mojo stroko spadajoče blago.

Poštena postrežba in nizke cene Vas bodo zadovoljile.

FR. STUPICA, LJUBLJANA, GOSPOSVETSKA 1

KREDITNO DRUŠTVO MESTNE HRANILNICE LJUBLJANSKE
dovoljuje posojila na menice in kredite v tekočem računu vsem kredita zmožnim osebam in tvrdkam